

Màxim Muñoz: “La vida religiosa està cridada a col·laborar”

Dc, 27/03/2019 per Catalunya Religió



(*Claretians*) El claretià **Màxim Muñoz i Duran** (1958, Zarza-capilla, Badajoz) ha tancat una etapa de [dotze anys a la junta directiva](#) de la Unió de Religiosos de Catalunya. El caputxí **Eduard Rey** va ser elegit dimecres com a [nou president](#) d'aquest òrgan de coordinació i formació de la vida consagrada a Catalunya. Muñoz va ser-ne primer vocal (2006), després vicepresident (2007) i el 2011 va agafar el relleu a la teresiana **Maria Cristina Martínez** com a president. El 2009 va ser reelegit. Muñoz valora amb agraïment aquest servei, que ha viscut en consonància amb el carisma claretià.

“La identitat claretiana fa opció pel servei a la vida religiosa en les seves línies de treball”, explica Màxim Muñoz. No és casual, per tant, que la província dels missioners claretians de Catalunya hagi apostat fort tots aquests anys per la URC. “Els claretians són referents en la formació sobre vida religiosa”, diu. A banda, trobem d'altres presidents claretians en òrgans eclesials de representació religiosa, estatals o regionals, en diferents països: n'hi ha hagut a la CONFER d'Espanya, al País Basc i també a Portugal.

La formació d'agents d'evangelització

El pare sant **Antoni Maria Claret** ja va col·laborar en algunes fundacions, com vedruna o les adoratrius, per ajudar-les en les constitucions a explicitar el carisma. “També com a confessor de la Reina va fer moltes gestions per afavorir el reconeixement civil de les congregacions”, apunta Màxim Muñoz. “En la seva tasca missionera tenia com a prioritat les missions populars, adreçades al poble; però va tenir molta preocupació pels agents d'evangelització: els capellans, perquè tinguessin estris, feia exercicis, i publicacions perquè poguessin predicar millor, i els religiosos i religioses, a les què predicava sovint”. La formació d'agents d'evangelització també és molt propi del pare Claret i dels Claretians”.

Una inquietud que els darrers temps s'ha concretat amb diferents serveis. Per exemple, els instituts especialitzats en vida religiosa que els claretians tenen a Roma, Madrid, Bangalore (Índia), Manila (Filipines) i Abuja (Nigèria). Ara mateix se n'està engegant un a Centreamèrica. Ofereixen màsters, llicències i doctorats en teologia de la vida religiosa, cursos de formació per a religiosos i religioses i esdeveniments anuals com simposis, congressos o setmanes temàtiques. A més dirigeixen des de Madrid la revista Vida Religiosa que [ha celebrat 75 anys](#) i que arriba a moltes comunitats, i també una editorial especialitzada en vida religiosa, [Publicaciones Claretianas](#). Tenen també a Roma l'Institut Jurídic, especialitzat en el dret canònic relacionat amb els religiosos, que publica una revista sobre aquesta temàtica.

Amb motiu del tancament d'aquesta etapa com a president de l'URC, Màxim Muñoz explica en aquesta entrevista les grans apostes d'aquesta entitat i els reptes que ha d'encarar a partir d'ara.

Com valora aquest temps a la junta directiva de la URC?

En faig una valoració realment positiva, sobretot per estar en contacte amb la vida religiosa de diverses maneres, d'entrada a la junta: un espai de compartir reflexions, de tirar endavant projectes, amb un clima molt positiu; vas coneixent els diversos carismes, cadascú té el seu tarannà i aporta les seves coses.

De cara a les congregacions, la representació de la URC implica entrar en contacte amb elles per diversos motius com aniversaris, capítols... T'adones de la riquesa que hi ha, de totes les tradicions que cada congregació, els projectes que tiren endavant.

De cara enfora, representes la URC a diversos actes i institucions, per una banda et sents satisfet com a religiosos d'estar a l'entramat cultural i social del país, intentes també donar a conèixer i que es tingui en compte la vida religiosa en aquest àmbit; i després les relacions amb persones i institucions. Ha estat també un enriquiment personal, de contacte i col·laboració.

La vida religiosa té gaire influència en la societat?

Jo que que sí, i molta. De fet està ficada en diverses iniciatives i xarxes amb entitats cristianes i no cristianes que estan en la mateixa línia de valors. Potser on es veu més és en l'àmbit social, però també ho està en l'àmbit cultural.

Posi'n exemples.

Hi ha institucions fortes, monestirs com el de Poblet o Montserrat. A nivell universitari, totes les iniciatives de la Universitat Ramon Llull, la Facultat de Filosofia i Teologia, la connexió amb fundacions com la Joan Maragall. En línia de reflexió més social, Cristianisme i Justícia. També les propostes de cases d'espiritualitat, des de cursets, tallers... Veus que la vida religiosa fa una aportació que va més enllà de la vida interna, que té una gran influència.

La Unió de Religiosos treballa per fer visibles aquestes aportacions?

Sí, intentem fer-ne ressò, del valor que té la vida religiosa. És molt significatiu que s'atorguin molts premis i distincions a persones i col·lectius que són de vida religiosa. El mateix premi [Memorial Cassià Just](#), impulsat per la Direcció General

d'Afers Religiosos, que ja és significatiu que porti el nom d'un religiós, Creus de Sant Jordi, a nivell col·lectiu i personal... La vida religiosa genera persones i iniciatives que tenen un impacte a nivell social. Tots aquests anys de treball per mi també han sigut una gran riquesa, a nivell personal, els contactes, les reflexions, les presències. És un mar immens. Jo ja he desistit de conèixer-ne tots els detalls [riu]. És una selva!

Parli'ns dels reptes de la vida religiosa. Què els preocupa i els ocupa?

Aquests anys hem constatat amb preocupació la baixada de vocacions i el tancament d'un bon nombre de comunitats. Ens interroga com serà el futur, el mapa que està quedant de la vida religiosa. El repte aquí és com viure de forma evangèlica i lúcida aquest moment, no només com una pèrdua o enyorança, sinó com oportunitat per créixer en confiança i discernir millor noves formes de presència.

De fet hi ha un gran nombre de congregacions que estan fusionant províncies...

Sí, i ens preocupa l'impacte que aquestes reestructuracions estant tenint a Catalunya. Hem intentat sortir al pas amb què no s'afebleixi l'arrelament a Catalunya, promovent la figura d'un delegat permanent. Catalunya té una realitat eclesial, cultural, social i lingüística pròpia. La presència de la vida religiosa i les congregacions ha de tenir un rostre concret i permanent, amb certes competències, que sigui l'interlocutor per diverses instàncies, eclesials i també amb l'administració.

Els preocupa l'arrelament de la vida religiosa a la nostra terra?

Certament considerem molt important l'arrelament, la inculturació, i l'encarnació de la vida religiosa a Catalunya. Els qui són destinats aquí, la seva vida i missió ha de tenir en compte la realitat i peculiaritats d'aquí. En aquest sentit, una iniciativa que ha estat laboriosa però interessant, ha estat oferir un taller adreçat a gent d'altres cultures perquè sàpiguen sobre la història, la llengua, l'Església, la religiositat, la URC... La majoria de vegades han estat persones que venien d'altres continents. No és un tema polític, sinó pastoral.

Com està quedant el mapa de la vida religiosa del què parlava abans?

Cada congregació està fent aquests tancaments i reestructuracions d'acord als seus criteris. Això dona un mapa de comunitats més disperses i allunyades, els tancaments són aquí i allà; les comunitats estan també més allunyades del centre. Alguns tenen la cúria a Madrid o en altres estats... Les trobades de reflexió, pregària, convivència amb persones que potser no són de la pròpia congregació és una forma de donar-se suport i sentir-se acompanyades. De fet hi ha quatre o cinc col·lectius que es troben de forma molt fidel, per pregar, sopar junts... Com per exemple les comunitats del Raval. Però en la col·laboració hi ha molt de camí a recórrer. La vida religiosa està cridada a col·laborar.

Aquesta col·laboració, ha estat una dels objectius d'aquests anys?

Efectivament i crec que s'ha avançat molt en la consciència de que hem de col·laborar entre nosaltres. Que jo conegui, tampoc no és que hagi augmentat gaire les iniciatives institucionals... Les que em consten són de fa anys.

L'escola [Cintra](#) continua com una escola realment única, un projecte educatiu molt personalitzat en casos de molta dificultat, una associació d'una vintena de congregacions, que també hi aporten econòmicament. Després hi ha coses més petites, com Saó, al Prat, que treballen amb adolescents i joves en risc d'exclusió, amb tres congregacions: teresianes, concepcionistes i maristes. També hi ha Mambré...

La Fundació Benallar ha estat assumida per una fundació dels escolapis, però continua funcionant gràcies a la col·laboració intercongregacional: pel que fa al voluntariat, el funcionament i els pisos per afavorir habitatge social i vincles d'integració social, laboral.

I les relacions amb d'altres organismes eclesials?

També hem treballat la vinculació de la URC a nivell d'Església de Catalunya i amb els diferents bisbats. Déu n'hi do el bon clima que hi ha. Hem fomentat les trobades cada dos anys de la Conferència Episcopal Tarraconense amb la junta directiva de la URC i altres convidats; després hi ha el Secretariat Interdiocesà de Relacions Bisbes i Religiosos (SIRBIR), en el qual hi ha el bisbe responsable, el president i vicepresidenta de la URC, el secretari general de la URC i el delegat de vida consagrada i els dos bisbes metropolitans -de Barcelona i Tarragona-. Es troben tres vegades al mes. Comparteixen temes rellevants de la URC i de la Tarraconense.

Els resulta fàcil?

Les relacions bisbats-vida religiosa sempre estan amb una certa tensió, són realitats amb paràmetres diferents, també jurídicament. Això des del Concili Vaticà II s'ha millorat bastant, més que dir que hem d'avançar crec que és una tensió que és bo que es mantingui, perquè aquí hi ha la riquesa, però s'ha de trobar la manera d'entrada, de com no ens ignorem mútuament, sinó que ens tenim en compte en tot el que programem. Aquí la gran diferència... Com a congregacions ens aniria millor implicar-nos en projectes a nivell de Catalunya: hi ha bisbats on una congregació només té una comunitat. Col·laborar en un programa diocesà no és el mateix que fer-ho a nivell de Catalunya. Nosaltres també tenim una altra manera de funcionar, de fer els projectes, segons el nostre carisma, que se'ns ha de respectar.

Cada organisme té les seves prioritats?

La tendència és que nosaltres vivim amb els nostres projectes i criteris, i el bisbat té els seus. És qüestió d'anar veient en quines instàncies ens trobem. Un exemple positiu ha estat el pla pastoral diocesà de Barcelona, des de la URC hem animat a participar-hi i se'ns ha escoltat. És ajudar a tenir una mentalitat més oberta: un bisbat és tota la realitat eclesial, hi ha parròquies, religioses, instituts seculars, associacions de tota mena... L'[Any de la Vida Consagrada](#) va ser un moment important en aquest sentit.

Més línies de treball i preocupacions?

Els casos d'abusos a menors ens han sacsejat profundament, és un tema de preocupació. Déu n'hi do el que hem treballat, fins i tot quan no hi havia pressió mediàtica, portàvem molts anys treballant-ho. Hem avançat molt en la conscienciació, també amb les congregacions implicades. Queda molt de camí a

fer. Hem de trobar mecanismes pràctics, concrets, amb els quals podríem fer coses conjuntes. Sobretot ara que no sabem les coses en teoria, sinó que ens ho hem trobat en les congregacions.

Sobre protecció de menors, hi ha hagut treball compartit a nivell d'Església?

Hi ha hagut un petit equip amb participació de l'Escola Cristiana, la Tarraconense i la URC. És un drama que ens interpel·la fortament. Tenint en compte que afecta tota l'Església, dins nostre, en les institucions que portem, i les escoles són les més afectades. Veiem una certa injustícia en la utilització que se'n fa, però s'ha d'assumir. S'està treballant molt, les institucions educatives en aquest camp especialment, però és una cosa que et destrossa tot el treball fet. I sap molt greu. Són diversos fronts i has de saber molt bé on posar l'accent. Encara que siguem molt crítics amb els mitjans, la part positiva és que les víctimes avui poden explicar-ho amb més facilitat que anys enrere. Ens podríem posar a la defensiva i això faria despistar una cosa important: que s'ha produït una infidelitat als propis compromisos i de manera bastant escandalosa amb coses que no s'haurien d'haver fet. Cal reparar el mal fet i treballar la prevenció. Si avui hi hagués algun cas, tenim eines suficients per detectar-lo i actuar d'una forma immediata i clara.

De vegades costa explicar-se de portes enfora. Abans parlava de la necessitat de donar a conèixer el vostre estil de vida. Com ho feu?

Fa anys ja que intentem donar a conèixer la vida religiosa als mitjans de comunicació. Per exemple, aprofitar que ve un general o una general d'una congregació, facilitar una entrevista a TV3, o a La Vanguardia... També amb motiu de l'Any de la Vida Consagrada es van donar molts testimonis. I tenim també l'[Informatiu Horeb](#), una publicació molt valorada, perquè té molta informació de la vida religiosa. I el que estem treballant ara és el web i les xarxes socials. Ens ha interessat positivament: som una vida de contrast, hem d'oferir un testimoni de vida personal, però també d'informar de les iniciatives que fem.

Ja per acabar, i recuperant l'accent claretià del seu servei a l'organisme que ha presidit fins ara: quina importància té la formació a la Unió de Religiosos de Catalunya?

Ja portem molts anys organitzant un curs amb molta qualitat per a novicis i novícies, en general els que hi participen són de fora Catalunya, tenim un grupet que en dos anys presentem professorat amb formació cristiana, vida religiosa, maduresa humana... En la formació permanent, cada dos mesos tenim unes jornades amb ponents d'una gran vàlua que ofereixen unes temàtiques molt obertes que obren horitzons i ajuden a situar-se en aquesta cultura i aquest món.